

JAKOST A ZPENĚŽOVÁNÍ MLÉKA THE QUALITY OF MILK AND ITS MARKETING

K. Kovářová, M. Samek

Abstract

A precondition of the realization of milk on the market is its high quality and this has become one of the basic prerequisites for profit and for the maintenance of the customer on the competitive market. An analysis has therefore been carried out of the economic indicators of the dynamics of milk yield, overall production and the quality indicators of milk, the bulk purchase and buying price of milk, during the years 1998 to 2004, including a survey of the costs, profits and the marketability of milk in the given years. During the year 2004, the purchase price of milk, including compensation payment, ranged around 8.00 crowns (CZK) per litre. However, the production costs of one litre of milk sold increased to 8.42 crowns causing lack of profitability. This was a result of speeding growth rate in expenditure over milk yield. The level of expenditure and profits of the milk production of agricultural enterprises is going to be comparable with average results attained in EU-15. Static level of milk production is characteristic for all countries operating with a milk quota regime. Individual reference quantities become a limiting factor for many producers. Based on EU data milk output is forecast to exceed national quota for 2005-06 in Czech and Poland.

Key words: milk, milk yield, price, profitability

Abstrakt

Předpokladem pro uplatnění mléka na trhu je jeho vysoká jakost, která se stala jedním ze základních předpokladů pro zisk a udržení si zákazníka na konkurenčním trhu. Proto byla provedena analýza ekonomických ukazatelů dynamiky dojivosti, celkové produkce, jakostních ukazatelů mléka, nákupu a nákupní ceně mléka v letech 1998 až 2004. Včetně sledování nákladů, zisku a tržnosti mléka za uvedené roky. Nákupní cena mléka včetně kompenzační platby se v průběhu roku 2004 pohybovala na hranici 8,00 Kč za litr. Zvýšily se však i náklady na litr prodaného mléka oproti předchozímu roku na 8,42 Kč, což způsobilo stagnaci rentability. To bylo způsobeno zrychlováním růstu nákladů při výrobě mléka. Úroveň nákladů a zisku zemědělských podniků se postupně přibližuje středním hodnotám výsledků v zemích EU-15. Stálé objemy produkce mléka jsou charakteristické pro všechny země které musí produkci mléka regulovanou kvótami. Omezení výroby je limitujícím faktorem pro mnoho výrobců. Na základě dosavadních trendů v produkci se v České republice a v Polsku předpokládá nárůst národních kvót v letech 2005-6.

Klíčová slova: mléko, dojivost, cena, rentabilita

References

- [1] BAILEY, K.W., JONES, C.M., HEINRICHS, A.J., (2005): Economic returns to Holstein and Persey herds under multiple komponent pricing. *J Dairy Sci*, 88, s. 2269-80
- [2] BOSKOVA, I., (2005): The effects of the EU enlargement on the milk sector in the Czech Republic and prospects of future development. Paper presented at the 99th seminar of the EAEE, Copenhagen.
- [3] Czech Statistical Office, (2006): www.czso.cz/eng/csu.nsf
- [4] HEMME, T., CHRISTOFFERS, K., DEEKEN, E. (2004): IFCN Dairy Report 2004. For a Better Understanding of the Dairy Farming World – Wide. Institute of Farm Economics and Rural Studies. Germany, s.137
- [5] HRUBÁ, M., VESELÁ, Z. (2003): Situační a výhledová zpráva Mléko. *MZe*, p.17
- [6] JASTER, K. (2003): Leistungsgrenze in der Milchviehhaltung in Hinblick auf die Wirtschaftlichkeit. In: *Wirtschaftlichkeit der Rinderhaltung IV*. Brandenburgem Nutztierforum. Götz, Brandenburg, s. 79-87

- [7] KONIG, S., DIETL, G., RAEDER, I., SWALVE, H.H. (2005): Genetic relationship for dairy performance between large- scale and small-scale farm conditions. *J Dairy Sci*, 88, s. 4087-96
- [8] KOPEČEK, P. (2002): Analysis of the yield milk effect on the economics of milk production. *Agric. Econ*, 48, s. 473-9
- [9] KRIVÁNEK, M. (2004): Výroba mlékárenských výrobků v 1. čtvrtletí 2004. ČMSM, Náš Chov, Vol. 64, No. 7
- [10] KVAPILÍK, J. (1995): Ekonomické aspekty chovu skotu. VÚCHS s.r.o. Rapotín, s. 38
- [11] KVAPILÍK, J., PYTLOUN, J. BUCEK, P. (2002): Ročenka – chov skotu v České republice. Hlavní výsledky a ukazatele za rok 2001. ČMSCH, SCHČSS, SCHČS, ČSCHMS, Praha, s.103
- [12] SAMEK, M. , KOVÁŘOVÁ, K., VOJÁČEK, P. (2004): Využití časových řad ukazatelů jakosti mléka. *Acta Universitatis Bohemiae Meridionales, The Scientific Journal for Economics, Management and Trade*, České Budějovice, Ročník VII, s. 85-88
- [13] TŮMOVCOVÁ, P., KOVÁŘOVÁ, K. (2004): Ekonomická úvaha řízení kvality mlékárenských produktů v rámci vstupu na trhy EU. Sborník přednášek. Jakost 2004, Ostrava, s. 28-32
- [14] WOLF, J., ZAVADILOVA, L., NEMCOVA, E., (2005): Non- additive effects on milk production in Czech dairy cos. *Anim Breed genet.*, 122, s.332-9
- [15] ZWALD, N.R., WEIGEL, K.A. FISKE, W.F., REKAYA, R., (2003): Identification of factor that cause genotype by environment interaction between herd sof Holstein cattle in seventeen countries. *J Dairy Sci*, 86, s.1009-18

Kontaktní adresa – Contact address

Ing. Kateřina Kovářová, Ph.D, Ing. Miroslav Samek, CSc.
Česká zemědělská univerzita v Praze
Provozně ekonomická fakulta
Katedra obchodu a financí
Kamýcká 129
165 21 Praha 6- Suchbátka,
E-mail: kovarovak@pef.czu.cz
Tel: 224382884, Fax:224382366
